

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова
Департамент цивільного захисту Харківської обласної військової адміністрації
Hungarian University of Agriculture and Life Sciences, Hungary
University of Žilina, Slovakia
Кафедра охорони праці та безпеки життєдіяльності

МАТЕРІАЛИ

VI Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції

**«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ БЕЗПЕКИ ПРАЦІ
У КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТА
ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ»**

11-12 листопада 2025 року

м. Харків

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова
Департамент цивільного захисту Харківської обласної військової адміністрації
Hungarian University of Agriculture and Life Sciences, Hungary
University of Žilina, Slovakia
Кафедра охорони праці та безпеки життєдіяльності

МАТЕРІАЛИ

VI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції

**«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ БЕЗПЕКИ ПРАЦІ У КОНТЕКСТІ
СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ
УКРАЇНИ»**

11-12 листопада 2025 року

м. Харків

The Ministry of Education and Science of Ukraine
O.M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv
Department of Civil Protection of Kharkiv Regional Military Administration
Hungarian University of Agriculture and Life Sciences, Hungary
University of Žilina, Slovakia
Occupational and Life Safety Department

**TOPICAL ISSUES OF OCCUPATIONAL SAFETY IN THE
CONTEXT OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT AND
EUROPEAN INTEGRATION OF UKRAINE**

**Materials
of the VI International Scientific and Practical Internet Conference**

11 to 12 November 2025

Kharkiv, Ukraine

УДК 331.45:[330.3-026.16+339.92(4-6ЄС+477)](06)
A43

A43

Актуальні питання безпеки праці у контексті сталого розвитку та європейської інтеграції України = Topical Issues of Occupational Safety in the Context of Sustainable Development and European Integration of Ukraine : матеріали VI Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., Харків, 11–12 листоп. 2025 р. / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова, Департамент цивіл. захисту Харків. обл. військ. адмін., Hungarian University of Agriculture and Life Sciences (Hungary), University of Žilina (Slovakia). – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2025. – 334 с.

УДК 331.45:[330.3-026.16+339.92(4-6ЄС+477)](06)

До збірника включено тези доповідей, присвячені аналізу сучасних викликів та загроз в охороні праці, зокрема у контексті європейської інтеграції України; шляхів забезпечення безпеки у сфері природної, техногенної та соціальної безпеки населення й територій в умовах повсякденної діяльності та у разі виникнення надзвичайних подій та ситуацій; обговоренню пріоритетних напрямів розв’язання проблемних питань у галузі безпеки.

Матеріали конференції друкуються у авторській редакції, мовою оригіналу. Відповідальність за фактичні помилки, достовірність і точність інформації, автентичність цитат, плагіат, правильність фактів та посилань несуть автори.

© ХНУМГ імені О. М. Бекетова, 2025 р.

© Колектив авторів, 2025 р.

Отже, захворювання опорно-рухового апарату в педагогів – це серйозна й багатогранна проблема, яка може призводити як до зниження працездатності, так і до втрати професійного здоров'я та довголіття. Звичайно ж, що це негативно позначається й на якості освітнього процесу. Й лише системний підхід до профілактики – поєднання ергономіки, регулярної фізичної активності, медичного супроводу та просвіти тощо здатний істотно знизити ризики захворювань опорно-рухового апарату в педагогів.

Список використаних джерел

1. Глінчук Ю. Негативні виробничі чинники сучасного загальноосвітнього шкільного середовища. *Нова педагогічна думка*. 2014. № 4 (80). С. 92–95.
2. Коцур Н. І. Ризики професійних захворювань учителя та оздоровчі технології їх попередження. *Молодий вчений*. 2017. № 9.1 (49.1). С. 92–96.
3. Професійні захворювання та їхня профілактика / упоряд. А. В. Фломбойм. Київ: Шкільний світ, 2011. 104 с.
4. Професійні хвороби: підручник / за ред. проф. В. А. Капустника, проф. І. Ф. Костюк; 2-ге вид., перероб. і доп. Київ: Здоров'я, 2003. 636 с.
5. Фартушна О. Є., Басанець А. В. Професійні захворювання опорно-рухового апарату: соціально-економічні аспекти та фактори ризику. *Міжнародний неврологічний журнал*. URL № 8 (70). URL: <http://www.mif-ua.com/archive/article/41208>.

УДК 331.45

ПРОБЛЕМИ СТВОРЕННЯ БЕЗПЕЧНИХ УМОВ ПРАЦІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Пархоменко А.І., студ. 4 курсу, гр. 6.01.291.010.22.2

Михайлова Є.О., доцент кафедри здорового способу життя, технологій і безпеки життєдіяльності, к.т.н., mykhailova.e@ukr.net

Харківський національний економічний університет імені С. Кузнеця

Безпечні умови праці є одним із найважливіших прав людини та ключовим фактором сталого розвитку будь-якого суспільства. У сучасних умовах глобалізації,

воєнних ризиків, екологічних викликів та швидкого технологічного прогресу, проблема професійної безпеки та гігієни праці залишається надзвичайно актуальною.

Згідно з [1], охорона праці – це система правових, соціально-економічних, організаційно-технічних, санітарно-гігієнічних і лікувально-профілактичних заходів та засобів, спрямованих на збереження життя, здоров'я і працездатності людини у процесі трудової діяльності. Професійна безпека охоплює не лише технічний, а й соціально-психологічний аспект, оскільки саме людський фактор є ключовим у запобіганні виробничим ризикам. Основною метою системи професійної безпеки є створення таких умов, за яких виключається або мінімізується вплив небезпечних і шкідливих виробничих факторів. Відповідно [2], оцінка умов праці проводиться з урахуванням рівня шуму, вібрацій, освітленості, мікроклімату, наявності шкідливих речовин у повітрі робочої зони тощо. Один із важливих напрямів є ідентифікація ризиків на робочих місцях. Вона включає не лише аналіз технічних загроз, а й психологічних чинників, наприклад, стресу, перевтоми чи недостатнього інформування персоналу. На практиці роботодавець зобов'язаний проводити навчання з охорони праці, забезпечувати працівників засобами індивідуального захисту, створювати безпечні умови праці відповідно до норм ДСТУ та міжнародних стандартів.

Гігієна праці – це наука, що вивчає вплив умов праці на здоров'я людини та розробляє заходи профілактики професійних хвороб. Як зазначено у [3] виробнича санітарія та гігієна праці – це система організаційних, гігієнічних і санітарно-технічних заходів і засобів запобігання впливу на працівників шкідливих виробничих факторів. Порушення гігієнічних норм призводить до розвитку хронічних отруєнь, ураження органів дихання, зору, опорно-рухового апарату. За даними МОЗ України, понад 60 % випадків професійних захворювань пов'язані з роботою у шкідливих умовах (металургія, хімічна промисловість, будівництво). Тому важливо не лише контролювати шкідливі фактори, а й забезпечити постійну медичну оцінку стану здоров'я персоналу, своєчасні профілактичні огляди та психологічну підтримку.

У контексті європейської інтеграції Україна впроваджує норми, узгоджені з директивами ЄС, зокрема 89/391/ЄЕС «Про впровадження заходів для поліпшення безпеки та здоров'я працівників на роботі». Міністерство економіки пропонує створення національної системи моніторингу професійних ризиків, а також

розширення прав працівників на доступ до інформації про нещасні випадки та профзахворювання [4]. Ключовим міжнародним орієнтиром є стандарт ISO 45001:2018, який передбачає системний підхід до управління ризиками, участь керівництва, постійне вдосконалення та навчання персоналу. Згідно з рекомендаціями European Society for Occupational Safety and Health (ESOSH), ефективна система безпеки праці має базуватися на поєднанні культури безпеки, компетентності працівників і технологічних інновацій [5].

Військові дії в Україні створили нові ризики для працівників – як фізичні (зруйнована інфраструктура, нестача обладнання), так і психологічні (стрес, тривожність, перевтома). Роботодавці все частіше стикаються з необхідністю організовувати укриття, евакуаційні шляхи, навчати працівників діям у разі надзвичайних ситуацій. Додатково поширення дистанційної роботи створює нові аспекти ризику – ергономічні (неправильна поза, відсутність перерв), інформаційні (стрес від цифрового перевантаження) та соціальні (зниження комунікацій). Поняття «професійна безпека» тепер охоплює не лише виробничу сферу, а й цифрове та психологічне благополуччя працівника.

Отже, система професійної безпеки та гігієни праці – це не лише вимога законодавства, а стратегічна умова сталого розвитку організацій і держави загалом. Її ефективність визначається рівнем культури безпеки, відповідальністю керівництва та активною участю працівників. Гармонізація національних норм із європейськими, розвиток освітніх програм, впровадження інноваційних технологій моніторингу, а також підтримка психічного здоров'я працівників є основою формування безпечного, здорового та конкурентоспроможного трудового середовища в Україні.

Список використаних джерел

1. Про охорону праці : Закон України від 14.10.1992 № 2694-XII. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2694-12>.
2. Про затвердження Державних санітарних норм та правил «Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу» : Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 08.04.2014 № 248. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0472-14>.

3. Гігієна праці в деталях: вимоги виробничої санітарії до робочого місця // Державна служба України з питань праці. – Режим доступу: <https://pd.dsp.gov.ua/news/hihiena-pratsi-v-detaliakh-vymohy-vyrobnychoi-sanitarii-do-robochoho-mistsia/>.

4. Проект Закону України «Про безпеку та здоров'я працівників на роботі» // Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України. – Режим доступу: <https://me.gov.ua/Documents/Detail?id=8c876ee6-0cbb-4ecf-9585-e7b1d24c1335>.

5. European Society for Occupational Safety and Health (ESOSH). – Режим доступу: <https://www.esosh.net/en>.

УДК 628.511:674

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ОЧИСНИКІВ ПОВІТРЯ ВІД ДЕРЕВНОГО ПИЛУ ЯК ЗАСІБ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ПРАЦІ ТА ЗМЕНШЕННЯ ТЕХНОГЕННОГО НАВАНТАЖЕННЯ

Погорілий В.К., старший викладач кафедри деревооброблювальних технологій та системотехніки лісового комплексу, e-mail: vadym.pohorilyi@btu.kharkov.ua
Державний біотехнологічний університет

Актуальність дослідження. При обробці деревини в повітря робочої зони потрапляє значна кількість дрібнодисперсного деревного пилу, який становить небезпеку для здоров'я працівників та значно підвищує вибухонебезпечність у робочому приміщенні. За даними досліджень, концентрації деревного пилу понад 4 мг/м³ спричиняють подразнення слизових оболонок, утруднення дихання, алергічні реакції, а при тривалій дії — хронічні захворювання дихальних шляхів. Деревний пил також підвищує ризик вибухів та пожеж, особливо у замкнених аспіраційних системах. Відповідно до сучасних європейських вимог у сфері охорони праці, обмеження викидів пилу та підвищення ефективності пиловловлювачів та систем очищення повітря є ключовим чинником формування безпечного виробничого середовища. Отже, підвищення ефективності очисників повітря на деревообробних

Наукове видання

**«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ БЕЗПЕКИ ПРАЦІ У КОНТЕКСТІ
СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ
УКРАЇНИ»**

Матеріали

VI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
(11-12 листопада 2025 року, м. Харків, ХНУМГ імені О. М. Бекетова)

Тези публікуються в авторській редакції

Відповідальний за випуск – *К.В. Данова*

Комп'ютерна верстка,
редагування – *В.В. Малишева*

Дизайн обкладинки – *О.С. Скрипник*